

Beslutningsforslag nr. B 68. Fremsat den 7. februar 1992 af Poul Erik Dyrlund (S), Jytte Andersen (S), Bakholt (S), Ole Vagn Christensen (S), Hans Jørgen Jensen (S), Lissa Mathiasen (S), Lone Møller (S), Jan Petersen (S), Nyrup Rasmussen (S) og Taanquist (S)

Forslag til folketingsbeslutning

om forebyggelse af vold mod børn og unge på arbejdsmarkedet og af arbejdsskader

Folketinget opfordrer regeringen til at tage initiativ til at sikre, at børn og unge på arbejdsmarkedet ikke bliver udsat for røveri, vold, trusler om vold og lignende, og til at sikre en ny forebyggende indsats mod arbejdsskader.

Følgende elementer skal som minimum indgå i initiativet:

1. Hvor der er særlig risiko for vold, gennemføres et forbud mod, at børn og unge arbejder alene på arbejdspladsen (alenearbejde).

Arbejdstilsynet afgør i samarbejde med det stedlige politi i det konkrete tilfælde, hvilke arbejdspladser der er omfattet af forbudet. Så vidt muligt træffes afgørelsen for hele brancher eller delbrancher. På områder, hvor dette ikke kan lade sig gøre, skal arbejdsgiveren i givet fald søge om tilladelse til at lade unge under 18 år arbejde alene efter kl. 18.00.

Tilladelsen gives under forudsætning af, at arbejdsgiveren kan godtgøre, at arbejdsforholdene er sikre. Det angives i tilladelsen, hvilket

tidsrum det drejer sig om. Tilladelsen kan gøres betinget af installering af visse nærmere angivne sikkerhedsforanstaltninger.

Unge skal arbejde sammen med en voksen på arbejdspladser, som ikke er godkendt til alenearbejde, eller på de tidspunkter, hvor alenearbejde ikke er tilladt. Det er ikke tilstrækkeligt at lade to eller flere unge under 18 år arbejde sammen.

Der skal gennemføres et forbud mod, at børn og unge under 18 år udfører pengetransporter. Et sådant arbejde er erfaringsmæssigt særlig udsat og bør derfor forbydes for unge. Forslaget omfatter enhver form for erhvervs-mæssig transport af penge både til og fra arbejdsstedet.

2. Regeringen bør i anledning af EF's arbejdsmiljøår 1992 iværksætte en oplysningskampagne med det formål at oplyse børn, unge, forældre, arbejdsgivere og undervisere om arbejdsmiljølovgivningens regler om beskæftigelse af børn og unge på arbejdsmarkedet.

Bemærkninger til forslaget

Bemærkninger til forslagets enkelte punkter

Ad 1

Det fremgår af § 16 i Arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 103 af 15. februar 1989 om unges farlige arbejde, »at unge ikke må arbejde alene, såfremt arbejdet kan medføre særlig risiko for, at de udsættes for vold«.

I praksis bliver denne bestemmelse administreret på den måde, at Arbejdstilsynet stort set kun giver påbud efter, at et røveri har fundet sted. Og på trods af at mange under 18 år ofte udsættes for vold, trusler om vold og røveri, bliver det sjældent forbudt arbejdsgivere at lade unge under 18 år arbejde alene, selv om voldsrisikoen er indlysende.

Bestemmelsen har altså trods sin klare formulering ikke fået den tilsigtede forebyggende virkning.

I et svar til Folketingets Retsudvalg (besvarelse af spørgsmål nr. 194 fra Folketingets Retsudvalg af 25 juli 1991, jf. alm. del, bilag 415 og 445), oplyser Rigspolitechefen, at der i 1989 og 1990 blev anmeldt henholdsvis 2.104 og 2.127 røverier.

Rigspolitechefen har endvidere oplyst, at det ikke uden en gennemgang af samtlige anmeldelser i 1989 og 1990 vil være muligt at oplyse, i hvor stort omfang ansatte under 20 år i de omhandlede virksomheder/butikker har været berørt af røverierne.

Spredte oplysninger tyder dog på, at problemet er omfattende, og at det ikke kun er tankstationer, kiosker og grillbarer, som er berørt af røverierne. I mange tilfælde har der været tale om røverier efter normal arbejdstid.

Beslutningsforslaget opfordrer på den her nævnte baggrund regeringen til at tage initiativ til at sikre, at indsatsen for at beskytte børn og unge mod at blive udsat for vold eller trusler om vold bliver mere effektiv og i højere grad forebyggende, end tilfældet er i dag.

Forebyggende foranstaltninger kan være:

- alarmforbindelse til politi eller vagtselskab. Alarmen skal være let tilgængelig, men skjult, f.eks. et bærbart system,

- kundevendt tv-overvågning af indgangen (udenfor), så man kan se, når »kendte voldsmænd« er på vej ind. Dette kombineret med tv-overvågning i salgslokalet,
- et afsnit i forretningen, som kan spærres af med et gitter eller lignende, når den ansatte aktiverer alarmen, f.eks. et lokale at gå ind i,
- fjernlåsesystemer på døre kombineret med alarmsystemer,
- boks til overskydende kontanter, som den unge ikke selv har adgang til.

Ad 2

Iværksættelse af en oplysningskampagne er et væsentligt element i det forebyggende arbejde. En række alarmerende tal fra Arbejdstilsynet viser, at der er behov for oplysning. 12 unge dør, 140 unge mister en legemsdel, 160 får anmeldt symptomer på hjerneska-der, 1.100 unge pådrager sig knoglebrud, 2.000 unge får anmeldt en arbejdsbetinget lidelse, og 13.000 unge er udsat for en arbejdsulykke hvert år.

Mange børn og unge beskæftiges med arbejde, der slet ikke må udføres af børn og unge.

Mange arbejdsgivere er uvidende om de regler, der gælder for børn og unge. Særligt har arbejdsgivere, der driver en mindre erhvervsvirksomhed, svært ved at få overskud til at sætte sig ind i de gældende regler.

De senere års afsløringer af børns og unges dårlige arbejdsmiljø og det stigende antal arbejdsskadesager har afsløret, at forældrene i langt de fleste tilfælde er uvidende om, hvad deres børn beskæftiger sig med, når de er på arbejde. Det viser, at der er behov for massiv oplysning om reglerne for børns og unges erhvervsarbejde.

Oplysningskampagnen skal iværksættes efter følgende retningslinjer:

- Til at gennemføre oplysningskampagnen nedsættes en kampagnegruppe med repræsentanter fra Undervisnings- og Forskningsministeriet, Arbejdsministeriet og arbejdsmarkedets hovedorganisationer,

- oplysningskampagnen rettes mod børn og unge, forældrene og arbejdsgiverne med en speciel indsats over for de små virksomheder,
- med det formål at forbedre og forstærke den arbejdsmarkedsorienterede undervisning i folkeskolen arrangeres der amtslige endagskurser for lærerne i folkeskolen. Endvidere etableres der på lærerseminarierne længerevarende kurser om arbejdsmarkedsundervisning,
- kampagnen gennemføres i 1992-93, og der tilvejebringes de fornødne midler til dens gennemførelse.